

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. VI. Vtrum Gratia sanctificans possit divinitùs conjungi cum Peccato
Mortali, & inimicitia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

Confirmatur 3. Ex denominatione *Gratie efficacis*, quæ denominatione convenit entitati auxilij, ex se conjungibili tam cum consensu quam cum dissensu, præcisè à scientia media, ut adversarij docent, & tamen eadem Scientia media denominat auxilium efficax pro vno instanti v. g. pro instanti B. & non pro instanti A. in quo consensus non esset futurus.

676. Obiectio ergo est Sophisma, quale usurpavit Commentator Averroes, volens probare aternitatem mundi ex aternitate actus divini, non distinguens inter hæc duo: *Deus ab æterno vult mundum.* &: *Deus vult mundum pro tota aternitate.* Sic adversarij confundunt hæc duo: *Deus ab æterno vult hominem esse inimicum:* &: *Deus vult hominem esse inimicum pro aternitate.* Sicut ergo Deus ab æterno & per totam aternitatem, vult mundum esse nunc, & non antè; sic actus divinus suprà explicatus per totam aternitatem vult hominem esse inimicum nunc, & non esse inimicum postea, quia scilicet Deus pro nunc ita ordinat res hominis, ut si homo in hoc nunc moreretur, damnaretur propter peccatum præcedens; at verò pro instanti B. v. g. ita ordinatur omnia circa hominem, ut si non ex alijs causis vita illius prolongaretur, sed permetteretur mori, vi præsentis decreti verum esset dicere, quod salvaretur, quia nimirum in instanti B. non negatur illi felicitas intuitu peccati commissi, sed ex alijs causis. Itaque variato solo tempore est verum dicere: Homo vi actus divini est inimicus nunc, & postea non erit donec iterum peccet. & sic transitus à denominatione Inimici in denominationem non inimici, non importat aliam mutationem quam temporis. Sicut quando dominus libri habet actum indivisibilem quo dicit: ego volo librum hunc esse meum per hanc horam, sed post horam volo esse primò occupantis: transit liber ex suo in non suum præcisè per variationem temporis, & ab eodem actu denominatur *suius* pro tempore præcedente, & non *suius* pro tempore sequente.

Ex dictis colliges, quare actus Prædestinationis non sit actus condonativus omnium peccatorum prædestinati. nempe quia non verificat illas conditionales, quas diximus esse verificandas per actum condonativum, ut patet tum ex dictis hic, tum ex dictis libro 1. cap. de Prædestinatione, nec vacat, iterum ad longum repetere, cum satis superque dictum sit de hac questione.

CONTROVERSIA VI.

Utum Gratia sanctificans possit divinitus conjungi cum Peccato Mortali & inimicitia.

677. Prima sententia tribuitur Scoto & Nominalibus, quod Gratia non habeat ullam oppositionem, ne quidem connaturalem cum

peccato, qualem solent habere formæ contrarie, v. g. calor & frigus, sed ex mera ordinatione Dei volentis ad præsentiam Gratia remittere peccatum. Cui sententiæ videtur favere Conink, 22. de Charit.

Secunda docet, dari quidem oppositionem naturalem inter Gratiam & Peccatum Mortale, posse tamen per absolutam Dei potentiam consistere: in quo casu foret homo simpliciter inimicus Dei, & non simpliciter seu formaliter inimicus, sed tantum existentialiter. Vnde inferunt, quod forma adequata Justificationis non sit Gratia sola, sed Gratia cum actu condonativo, quem actum volunt procedere ex prævisa existentia & exigentia Gratia; unde supponunt dari in Deo decretum virtualiter intrinsecè distinctum, quorum vnum præsupponatur ad alterum, & sit separabile (suo modo) ab illo: quam sententiam impugnarimus in 1. lib. Si quis autem secundum sententiam ibi traditam adhuc defendere veller, Gratiam posse consistere cum peccato mortali, deberet dicere, quod Justificatio formaliter & adequate consistat in Gratia ut procedente ex decreto condonativo peccati. Ex quo ulterius consequens est, quod Gratia non expellat peccatum, sed præsupponat semper illud jam ablatum per condonationem, & solum superaddat effectum formalem Sancti, quod Durandum docuisse vidimus præcedente Controv. Hanc secundam sententiam tenent Suarez, Bellarminus, Arriaga, Oviedo, Ripalda.

Tertia sententia negat, etiam de potentia absoluta posse consistere cum Peccato Mortali Gratiam. Ita schola tota Thomistarum, quam sequuntur Vasquez, Becanus, Granados, Lugo, Pallav. Esparza. Cum quibus

678. DICO, Gratiam non posse nec divinitus consistere cum peccato Mortali. Conclusio hæc probari solet à suis Auctoribus diversimodè. Illi, qui negant posse dari condonationem extrinsecam, ex hoc ipso fundamento eam deducunt; non potest enim assignari aliud donum intrinsecè impossibile cum peccato, si Gratia illud non est: atqui debet condonatio fieri per formam impossibilem cum peccato, si non est possibilis condonatio extrinseca: ergo Gratia est illa forma.

679. Ceteri probant Conclusionem præcipuè ab auctoritate, maxime Concilij Tridentini, quod sess. 6. c. 7. recensens omnes causas Justificationis, volensque tradere causam formalem, hoc est, formam à qua denominamur Justi, ait, unicam causam formalem nostræ Justificationis esse Justitiam, non quæ ipse Deus justus est, sed quæ nos justos facit, quæ videlicet ab eo donati renovamur spiritu mentis nostræ &c. justitiam in nobis recipientes. Vnde sic argumentantur. Si Gratia stare posset cum peccato, jam non esset unica causa formalis, hoc est, adequata nostræ Justificationis, ut ait Trident. posset enim esse in subjecto, & non tribuere formam effectum

effectum formalem Iusti, adeoque completeretur per ipsum actum condonativum, ut teneatur ad veritatem. Ergo &c.

680. Dupliciter possent adversarii eludere vel hoc argumentum. Primò dicendo, quòd intentio Concilij solum fuerit per rō, *Vnica*, excludere illas formas, quas assignabant hæretici, nempe Iustitiam Dei aut Christi, quā ipsi Iusti sunt, & quorum Iustitiam dicunt nobis imputari. Sed contra hanc responsionem urget Comptonus. Concilium non solum voluit damnare sententiam Lutheri, sed etiam Bucerii, asserentis, quòd Iustificatione formaliter consistat quidem in aliqua forma intrinseca, sed imperfecta, cuius defectum suppleat favor Dei extrinsecus: & hanc fuisse mentem Concilij ait asserere Theologos.

681. Responderent fortasse 2. Concilij intentionem fuisse, assignare illam formam positivam, quā differt iustus ab iniusto, quæ est sola Gratia sanctificans, nec curasse de reliquis scholasticis dissertationibus. Caterum etsi hoc modo eludi posset auctoritas Concilij, clarum tamen est, nostram sententiam esse ejus verbis magis consentaneam.

Probatur Conclusio 2. & efficacius, auctoritate Scripturæ S. quæ oppositionem inter Peccatum & Gratiā sæpius exprimit per oppositionem rerum corporaliū, semper utendo exemplis, in quibus est oppositio privativa, adeoque omnimoda impossibilitas. ad Ephes. 5. *eratis aliquando tenebræ, nunc autem lux in Domino.* 2. ad Cor. 6. *Quæ participatio Iustitiæ cum Iniquitate, quæ Societas luci ad tenebras.* alijs in locis comparantur sicut mors & vita. ad Rom. 8. vocatur Gratia Spiritus vite. Comparantur etiam ut agri- cultor & lanitas, quo sensu dixit S. Augustinus de Spiritu & lit. c. 30. Per Gratiā sanatio animæ ablatione peccati. Denique S. Joannes epist. 1. c. 3. comparat Gratiā semini Dei, & dicit: *Omni qui natus est ex Deo peccatum non facit, quoniam semen ejus in eo manet, & N.B. non potest peccare, quoniam ex Deo natus est.* Quæ verba, ut benè ponderat P. Esparza, sunt accipienda de potentia absoluta: nam miraculum quo Deus conjungeret Gratiā cum peccato, esset miraculum indecens Deum, & intrinsecè turpe, atque ita supernaturale, ut simul esset infra naturale, hoc est merè deprimens naturam seu naturalem exigentiam Gratiæ; qualia miracula implicare diximus lib. 1. Sanè vel nullum est excogitabile miraculum indecens divinam Sapientiam & Iustitiam Providentialem, vel hoc est unum: dari à Deo alicui participationem sue Naturæ, & adoptionem in filium, & pulchritudinem supernaturalem suam, cuius homo purus capax est, & tamen velle talem miraculosè odisse: Et hæc est Conclusionis probatio non solum ab Auctoritate, sed etiam ratione deducta.

682. Probatur Conclusio 3. Non potest ostendi vlla implicancia qualitatis supernatura-

lis, habentis impossibilitatem cum peccato: nemo enim unquam ex implicancia hujus qualitatis tentavit probare possibilitatem Condonationis extrinsecæ. Supposita ergo possibilitate, cum Deus defacto decreverit nunquam dare Gratiā sine remissione peccatorum mortalium, meritò supponimus Deum potius produxisse qualitatem impossibilem cum peccato quàm impossibilem: (demus esse talem possibilem) ad quid enim obsecro serviret illa imperfectio compossibilitatis cum peccato, quæ nunquam in effectum deduceretur? Et hæc sunt probationes aliorum.

683. Probo Conclusionem 4. Conveniunt Theologi, vix vno excepto, quòd supernaturalitas sit tanta perfectio, ut propterea actus supernaturales intellectuales per nullam potentiam possint esse falsi, sed sint signa essentialiter vera, etiam quando versantur circa objecta contingentia. Pari modo de Characterē nemo unquam, quod sciam, ausus est dicere, posse divinitus esse signum falsum, hoc est, posse existere non præcedente Sacramento, significat enim deputacionem specialem ex collato Sacramento. Hoc posito sic arguuntur.

Gratia sanctificans est ex intrinseco & primario prædicato, signum affectus amicabilem, exclusivè peccati, quatenus exigit ab illo affectu procedere, & est Entitas supernaturalis, immò radix cæterarum: ergo non debet posse esse signum falsum, sed debet non minùs esse signum essentialiter verum, quàm actus fidei de Antichristo futuro, & character sacramenti accepti: atqui non esset signum essentialiter verum, sed posset divinitus reddi signum falsum, si tantum haberet exigentiam illius affectus dispensabilem: sicut actus fidei & Character esset falsus, si non obstante ejus exigentiâ intrinsecâ, posset objectum non existere: & sicut visio oculi esset fallax, si exprimeret albedinem in pariete nullâ albedine ibi existente, sed Deo ejus vices supplente. Ergo, &c. Antecedens adversarii non negant, & declaratur. Nam sicut Character est quædam quasi aurea Bulla seu sigillum (ut loquitur Card. da Lugo) quo signatur servus Christi in ordine ad certas functiones, ita Gratia est etiam quædam Bulla, vel, si mavis, testamentum scriptum in cordibus nostris, quo Deus testatur, se nos in filios adoptare, & heredes instituere: ergo habet perfectam rationem signi.

684. DICES 1. Gratia significat quiddam talem affectum amicabilem, sed tantum extrinsecaliter, hoc est, significat, quòd connaturaliter debeat talis affectus existere; & hoc semper esset verum, etiamsi Deus non haberet talem affectum. Sed contra. Si hoc sufficeret, posset idem dici de actibus supernaturalibus, & de Characterē, & sic non esset in istis magis essentialis veritas, quàm est in visione oculi; consequens est contra omnes: ergo sicut hi actus essent falsi,

L1 3

si non

si non existeret res significata, & quæ exigitur, ita etiam Gratia esset signum falsum, si talis affectus non existeret. Ratio desumitur ex natura Signi, quæ est: præter cognitionem sui facere nos venire in cognitionem alterius, ita ut affirmato signo inducamur ad affirmandum significatum. atqui si signa Naturalia tantum significarent eo modo, quo exponitur in replica, nempe quod connaturaliter petant existentiam alterius, nihil aliud significarent præter se: nam illa exigentia, quam solam significarent, est ipsa Entitas Signi: ergo ut exerceant rationem signi, debent nos inducere ad affirmationem alterius, & quidem talem, ut si illud non existeret, evaderet signum deceptorium & falsum: Quapropter ut aliquod signum censetur habere hanc prærogativam, ut sit essentialiter verum, debet indispensabiliter exigere correspondentiam rei significatæ.

687. Dices 2. Sacramenta sunt Signa Gratia, & tamen sæpe Gratia non ponitur collato Sacramento: atqui non est ratio, quare Sacramentum possit esse signum falsum, & non etiam Gratia. Ergo &c. Sed contra. Immo hinc confirmatur nostrum argumentum. Nemo unquam dixit Sacramenta posse esse signum falsum. Ratio est, quia Sacramenta sunt signa ad placitum, adeoque significant non ex intrinseca Naturali exigentia, sed ex institutione Christi, & eo modo quo Christus voluit esse signa. Christus autem voluit & declaravit esse signa conditionatæ Gratia, hoc est, significare Gratiam vel augmentum Gratia, si ex parte suscipientis adsint dispositiones à Deo requisitæ, has autem adesse, non significant Sacramenta: illis autem dispositionibus positis, semper confertur Gratia significata, & sic Sacramenta nunquam evadunt signum falsum. Sic quando quis cum altero contrahit, & dicit: Vendo tibi equum centum florenis: si verè habet animum vendendi, non dicitur esse mentitus, si alter nolit emere: quia ex consuetudine recepta, illa verba etsi absolute prolata, significant tamen conditionatè: si tu consentias. Aliter se res habet in signis Naturalibus, ut jam declaratum est. Nunc Objectiones dissolvamus.

686. Obijciunt 1. Privatio Gratia est pœna peccati etiam in ipso instanti quo committitur peccatum actuale: atqui de ratione pœnæ est posse non infligi: ergo debet Gratia posse conjungi cum peccato actuale. R. Negando minorem. Ad rationem pœnæ enim sufficit, esse malam, & infligi propter delictum ab eo qui offenditur, vel ad quem pertinet punire, etiam si ad hoc faciendum necessiteretur. Vnde sicut in Iudice humano obligatio seu necessitas moralis puniendi, non impedit aut minuit rationem pœnæ, ita nec in Deo necessitas metaphysica. Hinc ipsa felicitas æterna habet etiam rationem præmij, etiam si (ut mihi verius est) impossibile sit eam negari homini decedenti in Gratia, ob rationem superius indicatam.

687. Obijc. 2. Plus est, remitti peccatum, quam infundi Gratiam: ergo quando utrumque concurrat, superadditur infusio Gratia favor extrinsecus. Antecedens probatur. Nam ad remissionem peccati erat opus meritum Christi infiniti valoris, non item ad infusionem Gratia primis parentibus factam. R. Antecedens esse verum in hoc sensu, quod possit intelligi & esse infusio Gratia, quin detur remissio peccati, si nempe nullum peccatum præcessit. Ita quando peccatum præcessit, adest motivum retardans ab infusione Gratia, propter quod est difficilius obtinere Gratiam, quam si nullum peccatum præcessit, & tunc, supposito peccato plus infundi Gratiam, quam purè remitti peccatum, & hoc sensu falsum est antecedens.

688. Obijc. 3. Nulla bonitas finita potest necessitare Deum ad amandum, sed sola bonitas infinita: atqui Bonitas Gratia est finita: ergo non necessitat ad amandum & remittendum peccatum. Ita Ariaga, sed debet advenire, probibet hoc argumentum solvendum esse in Vane hypostatice, exigente indispensabiliter operationem actus primi proximi ad peccandum. Deinde argumentum procedit ex falso supposito, quasi Gratia infunderetur pro priori naturæ, & Deus inde moveretur ad condonandum peccatum, quod in primo libro rejecimus. Dicimus ergo, quod ipsa voluntas conferendi Gratiam, est amor, volens mediante Gratia ordinare hominem ad æternam felicitatem.

689. Obijcit ultimo Lorca, defuncto peccatum semper consistere cum Gratia pro illo instanti, quo vel peccatum committitur, vel per Gratiam expellitur. In nullo signo potest homo intelligi nec esse peccator nec iustus: ergo pro priori naturæ ad ipsum peccatum ponendum in posteriori signo, intelligitur homo adhuc habens Gratiam; & contra pro priori naturæ ad infusionem Gratia intelligitur adhuc peccator. R. Hoc argumento uti discipulos Philosophia ad probandum, materiam ligni ex quo fit ignis, propter Naturæ adhuc habere formam ligni, & sic de cæteris. R. Itaque, in priori naturæ prædicti utraque forma, ut traditur à Philosophis, necesse est operæ pretium verbum addere.

CONTROVERSIA VII.

Utrum Actus perfectæ Charitatis sit essentiali sua perfectione forma justificans.

690. PRIMA sententia affirmat, adeo quidem, ut etiam si ille actus careret formali libertate, adhuc justificaret, sicut justificaret Gratia, si homini sine vlla prævia dispositione infunderetur. Ita Vincentius de Gratia Christi, Vasquez, Turrianus, Gaspar Hurtadus, Meracius, & est hæc communis in Academia Complutensi.